

Una capa mal tallada

De tal podem qualificar l'article setè del futur Estatut de Catalunya. Tant i tant han volgut establir la roba els sastres de la Comissió i de la majoria, que la capa, més que capa és esclavina. Ignorem si, etimològicament, esclavina ve d'esclau. Però, en aquest cas concret, ho sembla.

No ens en tenen de confiança. Per això ens controlen una cosa tan nostra com és l'Arxiu de la Corona d'Aragó, institució essencialment catalana, d'origen exclusivament català i que per una paradoxa incomprendible, l'Estat espanyol sostreu a la nostra tutela, per por, segurament, que nosaltres no sabríem guardar-lo. Seguint aquesta singular manera d'apreciar els fets, no tindria res d'estrany que el propietari de la casa on vivim volgués tenir sota el seu control els nostres documents de família...

Perdoneu la facècia, però només a so de comicitat pot admetre's una cosa així dintre un Estat autònom. "Si se'ns té confiança, cal donar-nos tot allò que cal. Si no se'ns en té, millor que no ens donessin res"—heu-vos ací que els antics totorresistes, esgrimint aquest argument, deixarien malparat l'anhel de concòrdia i de conciliació que nosaltres hem predicat des del primer dia. Però, amics, entre la intransigència absoluta i l'oportunisme exagerat existeix una zona intermitja en la qual s'ha situat, molt encertadament, la minoria catalana.

Trobem que l'acord de no votar aquest dissortat article setè, aquesta capa mal tallada, que ve a cobrir un dels aspectes més transcendents del problema, és l'actitud que un estudi assenyat de les circumstàncies imposava. Nosaltres, no podíem aprovar que hom votés l'article tal com està. Això hauria ultrapassat la concòrdia per esdevenir complicitat. Quan hom ens fuetaja, i no ens hi podem tornar, allò mínim que podem fer és no besar la mà fuetejadora. Així s'ha fet, Catalunya, estrictament republicana, d'ara i de sempre, acata la decisió constituent, però no s'hi suma, perquè no pot sumar-s'hi. És una qüestió de dignitat. Res més.

Una actitud extrema d'oposició o d'obstrucció hauria estat suïcida,

espectacular com les que preconitzava Cambó per acabar essent ministre de la Corona; tampoc no era del cas. No teníem els fusells necessaris per a recolzar una retirada així, ni ella entra en els nostres càlculs, entre altres coses, perquè no voldríem ésser testimonis de la situació violenta que una cosa així provocaria als bons i lleials amics que tenim a Castella, els quals, foren molt mal pagats per nosaltres si per tota correspondència, actuesim com voldrien els clodoaldistes desfermats. No estarien poc contents els Royos, els Fanjuls, els Alba, etc., etc. si promovent una irreflexiva guerra civil, els donéssim pretext per esclafar-nos i exonerar, de passada, els nostres amics de Castella.

Entre mig del mesellisme i l'epilèpsia, quedava la regió del seny digno, de la conformació intel·ligent. Aquí ens hem quedat. Anem de cara a les batalles que manquen encara lliurar. Potser altres capes ens seran esguerrades pels sastre-nyols imperialistes... Allà ells. Nosaltres som forts i podem resistir totes les intempèries, sense l'aclaparament d'una prenda esquifida. Quan ens sembla que la capa mal tallada no ens abriga prou, ens la caragolarem sota el braç o ens la tirarem a l'esquena, sense desviar-nos una polzada del camí emprès.

Un altre sacrifici científic

La valentia, l'heroisme no es manifesten solament per les accions brillants, per les grans gestes, sempre de més o menys ostentació. Hi ha la valentia simple, l'heroisme discret, que s'acompleixen sense brogit, d'una manera anònima, més profundament magnífiques perquè no esperen cap recompensa ni glòria, perquè no comporten cap vanitat.

Aquest és el cas, per exemple, del savi doctor belga M. Haret, qui acaba de sofrir una greu operació de resultes de l'estudi de la radiotèrmia. En moltes ocasions ja havia estat operat; però en l'última operació li ha estat amputat un braç.

El Dr. Haret fou decorat amb la creu de la Legió d'Honor pel president Doumer, pocs dies abans d'ésser assassinat per Gorgulov.

Ecos pendenciers i irascibles

Això marxa. Ja n'hi ha un altre a la colla. Aviat serem legió.

Tot aquell que no pensi o no s'emmotlli al parer o dictat dels qui avui detenten la majoria de l'Ajuntament, ja se sap: són uns irascibles i pendenciers.

En aquesta tongada ha tocat, primer, al senyor Rovira. Després, en defensar-lo, a nosaltres. Ara veiem que ha correspost al senyor Odena, regidor de la Lliga. A aquest no li diuen irascible i pendencier precisament. A aquest se'l qualifica de biliós. És una variant.

Seguint així, Reus es convertirà aviat en un poble d'irascibles, pendenciers i biliosos.

Pobre senyor Odena! Qui us feia ficar allà on no us demanaven?

Que sou regidor? No importa. Els regidors de les minories no conglomerades no tenen altra missió que la de veure, sentir i callar. O, tot el més, posar el ben vist. Per als altres "afers" està la majoria.

Ja ho veieu! Fins s'arriba a insinuar que no vàreu ésser més que un instrument d'una conxorxa—què en feia de temps que no havia sortit aquesta parauleta!—amb una altra minoria. La nostra, segurament.

En cas, però, de responsabilitat, també, no us càpiga dubte, seríeu culpats. Ja ho deia ans d'ahir l'òrgan de la majoria. Un regidor, sol, en una Comissió, ha de servir, no més, de cobertora.

Com, per exemple, en la subvenció dels "Ploms".

Es veu que el nou règim no ha arribat encara a l'Ajuntament de Reus.

I el trist és que, de rebot, per a intentar justificar la moralitat de la compra d'uns trajes, ha rebut també la majoria de l'Ajuntament barceloní. No perquè faci o deixi de fer, que això és el de menys, sinó perquè aquella majoria està controlada per l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Es allò de la palla i la biga.

Ah, si el nostre Ajuntament fos de la categoria del de Barcelona!

Renoi, què bé! Sobraria allò del to.

I a propòsit. Ignoràvem que la

societat dedicada a negocis municipals, a base de treure profit del càrrec, que existia a Barcelona, Acció Catalana l'hagués traspassat. No havíem llegit cap anunci.

I això que ens fem un tip de llegir diaris!

Malgrat la ressenya de la sessió, se'ns feia costa amunt el creure allò de la confecció dels trajes. Ara ja no ens queda pas cap dubte. Ho confirma "Les Circumstàncies". Si bé té una atenuant. "Es tractava, senzillament—són paraules de l'òrgan de la majoria—, d'una compra que essent indiscutiblement legal, comportava un estalvi d'un 30 per cent en uns articles que l'Ajuntament necessitava adquirir".

"Fou un gran encert de la majoria..."

L'alcalde, però, està tranquil, puix que "hi ha regidors, i no pas de la majoria, que es troben en el mateix cas."

"Mal de muchos... consuelo de tontos", diu un adagi castellà.

Encara que no ens cal anar a cercar dites foranes, puix el senyor Virgili fou més explícit i més contundent.

"A Reus no hi cal mirar prim. Aquí gairebé tots som parents", digué o vingué a dir el regidor radical socialista.

I és clar, home!

Deliciós! Molt deliciós! Ara a esperar els nous ingressos a la confraria dels irascibles, pendenciers i biliosos.

Augurem un èxit a la nova entitat.

La presó del senyor March

Madrid, 3.—El diputat a Corts senyor Peire, advocat del senyor Joan March, ha entregat a la Comissió de Responsabilitats un escrit en el que demana per al seu defensat el benefici de la presó atenuada, d'acord amb els preceptes legals, que l'alcancen en tota la seva extensió i que han estat aplicats per la Comissió a tots els seus encartats.